

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI NAPILAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:

VIDÉKEN:

Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Félévre . . . 7 K — f.
Negyedévre 3 K 50 f.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
SZABÓ ÖZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZENTES, PETŐFI-UTCA 5. szám,
Telefonszám 32.

Megjelenik — hétfő kivételével — mindennap.

Boldogabb újévet!

Szentes, dec. 31.

Lehetne-e vajjon a reánk köszöntő újévet melegebb, szivből jövő szavakkal üdvözlőnk, mint-hogy boldogabb újévet kívánunk? Lehetne-e vajjon az elmúlt évnek utolsó napján elszomorodó, sajtó szívvel vissza nem gondolni mindazokra a nehéz megpróbáltatásokra, melyeken hazánk és nemzetünk az elmúlt évben keresztül ment? Politikai, gazdasági és kulturális életünk csaknem teljesen elpusztult, vagy legalább is a tönk szélére jutott. Zűrészt, széthuzást, kétségbeejtő visszavonást látunk minden vonalon. Van-e, ki nem könnyes szemmel tekint a letűnt szomorú évré?

De most, mikor a határkőnél megállva, szemünk nemcsak a mult szomorú romjait látja, hanem igyekszik a jövő kétes homályán is áthatolni: mégis reménykedve, talán bizalommal köszöntjük az újévet. A mult fájdalmas keserűségeit feledni igyekezve, új alkotásokban, nemesebb munkában és áldást hozóbb tevékenységben keresünk vigasztalást. Politikai életünk folyamát bölcs belátással intézi a kormány, gazdaságunk új erőforrások által ki fogja heverni a nehéz válságok idejét s ugyanezen alapon fejlődésnek indul majd kulturális törekvésünk is.

Ez lesz általános képe a nemzet jövő évi életének, amelyet hisszük nem fog megzavarni újból ránk agyarkodó szomszédcskánk háborus kérdésörtéte. Nektünk azonban nemcsak országos ügyekkel, hanem saját pátriánk lokális ügyeivel is számolnunk kell. Itt is sok feladat megoldását, sok üdvös alkotást

és városunk fejlődésére messze kiható intézkedéseket várunk a ránk köszöntő újévtől. Az elmúlt év nem repült ugyan el feletünk nyomtalanul, de nem várunk kevesebbet a jövőtől sem.

A megoldásra váró feladatok között elsőhelyen kell említenünk a város általános csatornázásának megkezdését. Ennek a tervnek kerestül vitele nemcsak városrendészet, hanem közegészségügyi szempontokból is szerlelett fontos. Itt van továbbá a közbiztonság góhid építése és a város sártér kikövezése. Mindezeket két terv készen van szerkesztve, melyek a jövő év feladatát képezik. Az új szabályrendelet életbe lépésével megoldást igénylő feladatok közé a belváros főbb utcáinak aszfalt járdával való el látása, s általában a városi közlekedési utak jó karba helyezése. Beszélhetnénk még a villanytelep és villamos hálózat kibővítéséről, nemkülönben a Horváth Mihály és Kossuth szobrok felállításáról is. Mindezen feladatok megoldása a város hatóságának jövő évi programja keretén belül helyezkednek el.

Elismerjük: sok, nagy és súlyos kötelesség elé állt bennünket az új év. Amde bizunk a város hatóságának bölcs belátásában, erős munkaképességében, s hisszük, hogy a feladatok megoldást nyernek.

Hiszük azt is, hogy a nemzetünk egén legutóbb átvonult vérzivataros felhők nem fognak visszatérni s pusztító villamaikkal lesújtani ránk. Hiszük, hogy a nehéz megpróbáltatások idején kerestül esve, minden vonalon a békés fejlődés korszakába lépünk és hisszük, hogy ez esetben csakugyan boldogabb újévünk lesz.

Szabó József.

Uralkodók találkozása.

Milano, dec. 31.

A „Perzeverna” című újság Rómából kapott távirat alapján jelenti: Azt a hírt, hogy a jövő év kezdetén Viktor Emánuel olasz király és Vilmos német császár találkozni fognak, megerősítik. A találkozás Génuban fog megtörténni, jöllehet némely olasz lap a találkozás helye gyanánt Velencét jelöli meg.

Munkapárti kilépések.

Budapest, dec. 31.

Ellenzéki újságok nagy buzgósággal variálják annak a néhány képviselőnek a nevéit, akik közismert szélső radikális gondolkodásuknál fogva a kormány választójogi javaslatával nincsenek megelégedve.

A valóság az, hogy mindenki előtt aki a magyar politikával foglalkozik, régtől fogva ismeretes volt, hogy a többségi pártnak van egy néhány tagja, aki a választójogi legszélsőbb és legradikálisabb folyásával rokonszenvez és aki ennek folytán a kormánynak kevésbé tulzó törvényjavaslatát nem fogadja el.

Most, mikor a választójogi kérdés aktuálisá vált, természetesen elkezdett annak is az ideje, hogy a munkapártnak ezen tagjai a helyzetből azokat a következtetéseket vonják le, amelyeket ők maguk szükségesnek tartanak. Szembőlő azonban, hogy a 256 tagu pártnak sem actió képességét, sem pedig erjét 4—5 tagnak a kilépése meg nem változtatja. Több kilépésre pedig még a legvérmesebb ellenzéki fantázia sem számíthat.

Egyébként a magyar politikai életnek alapos ismerő abban a hitben vannak, hogy az ellenzéknek többnek vannak, akiknek az ellenzék tulzó és szélső radikális választójoga nem tetszik mint ahogyan a többség sorában ezzel a tulzó választójogi programmal rokonszenveznek.

Az új háboru

Szentes, dec. 31.

Nincs megegyezés.

A londoni béketárgyalásokra vonatkozólag az a hír volt elterjedve, hogy azok eredménytelenül fognak végződni s hogy a háboru ennek folytán ujult elővel fog kitörni. A mai tudósítások ezt a hírt csak módosítják, de nem cáfolják meg egészen. A balkáni szövetséges hatalmak el vannak határozva, hogy folytatják a háborut, ha Törökország mereven megmarad álláspontja mellett.

A legujabbi londoni táviratok ugyanis azt újságolják, hogy holnap lesz a döntő napja a békekonferenciának. Ezen a holnapi ülésen a balkáni szövetség delegátusai előre állítják a dolgot: és ultimátumszerűen teszik fel az alternatíváit: vagy enged Törökország, vagy folytatni fogják a háborut.

A konferenciát megint elhalasztották.

London dec. 31.

A békekonferenciát szerda délután három óráig elhalasztották Tegnapp Dancv der elnökölt. A tőök delegátusok kijelentik, hogy instrukcióik hiányosak és Konstantinápolyba jelentést kell tenniük.

Ultimátum előtt.

London, december 31.

Azok a lépések amelyeket a szövetségesek delegátusai a békekonferencia szerdai ülésén fognak tenni, ultimátum jellegűk lesznek, ha a tőörök meg mindig elfogadhatatlan ellenjavaslatokkal állnak elő.

Kiderlen-Wächter halála

Budapest, dec. 31.

Az egész civilizált világon a legnagyobb részvételt kellette Kiderlen-Wächternek, a német külügyi államtitkárnak váratlan elhunya. A mi külügyi hivatalunk részvételtáviratban a német birodalmi kancellár táviratban válaszolt. A temelés esztörtök délután három órakor lesz a Halottestet a stuttgárdi családi sírholtban fogják örök nyugalomra helyezni.

Schwarz Mór sütő- és lisztnagykereskedő, Szentes.

Minden órában friss házikenyér. — Gyermeknek és gyomorhajosok részére kétszersült.

Elsőrendű malmalmi és saját őrleű lisztek, korpá, árpadara és kukorica.

Ma mikor mindent be kell eszteni, Locsolt szénnel nem jó vasalni.

Schwarz-péknél 1 kg. folyott vasalni való szén 10, egy zsák vételnél kg 8 f.

Görgey állapota válságos.

Budapest, dec. 31.

A nagybeteg Görgey Artur állapotában sajnos, az éj folyamán rosszabbodás állott be. A beteg tábornoknak nagy fájdalmi voltak és hőmérséklete is magas fokra szállt fel. Ma reggel eszméletnél volt ugyan, de táplálékot már nem vett magához. Orvosainak állítása szerint a beteg állapota igen komolyra, sőt válságosra fordult.

Lopás a német birodalmi bankban

Budapest, dec. 31.

A német birodalmi bank pénztártermében, mint Berlinből táviratozták, tegnap egy pénzbeszedő téli kabátjának zsebéből ellopok egy borítékot, amelyben kilenczár márcia volt. A pénzbeszedő azt állítja, hogy a nagy tolongásban négy ember közeledett hozzá. Amikor később a borítékot elő akarta venni, észrevette, hogy azt a többi borítékkal együtt kihúzták a zsebéből.

Légberepült lőporgyár.

Pétevár, dec. 31.

Pétevárról érkezett hírvárt jelenteti, hogy az ottani Ocstaya-lőporgyárban borzalmas robbanás történt, mely a gyárat légbe repítette. Hárrom ember súlyosra halt; kilenc súlyos és 42 könnyebb sebesültes történt.

Az igazságügy-miniszter lemondása.

Budapest, dec. 31.

Egyik estilap azt a hírt közölte, hogy Székely Ferenc igazságügy-miniszter lemondott állásáról és pedig a választójogi reformról szóló javaslat miatt. E hírszám szerint a miniszter kötelességét vállalt az általános választójogi mellett és a kormányelnök javaslata nem felel meg az ő felfogásának. Utána néztünk a dolgoknak, de a hír valóságáról ha az ösztön meggyőződést nem szerzhettünk. Székely Ferenc igazságügy-miniszter ma este senki sem fogadott a fia, Székely Aladár dr. munkapárti képviselő azonban kijelentette, hogy ő bilép a munkapártból, az atyjáról szóló hírt azonban sem meg nem erősítheti, sem meg nem cáfolhatja.

A felhatalos Budapesti Tudósító a lemondás híréről a következő jelentést tetté közzé:

Egy mai estilap azt a hírt közli, hogy Székely Ferenc igazságügy-miniszter ma délután beadta lemondását. Ezzel szemben a Bud. Tud. II. leteleken megállapítja, hogy erről a kabinet tagjai mit sem tudnak.

Előfizetési felhívás.

A modern szabadelvűség és Szentes város érdekeinek szolgálatában immár harminchárom hosszú, küzdelmekkel teljes esztendőtt töltöttünk el s 1913 január elsejével a

XXXIV-ik

évfolyam küszöbén állunk. Visszatekintve a harminchárom év munkásságára, abból új erőt, bizalmat igyekszünk meríteni a jövőre. Mint politikai organum, támogatni fogjuk azon törekvéseket, melyeket a kormány a haza fejlődése, az általános jólét emelése és a legalsóbb társadalmi osztály fokozatos jogkörrel való felruházása érdekében létrehozni igyekszik.

A vármegye és a város köztüzeit figyelemmel kísérjük és szívvel-lélekkel küzdünk a közérdekben szükséges eszmék gyakorlati megvalósítása mellett.

A múltban is igyekeztünk sikeresen megoldani a magunk elé tűzött feladatokat, de miután az elmúlt év augusztusában a

Szentes és Vidéke napilappá alakult

át, a jövőben ezt még fokozottabb mértékben tehetjük. A napilap felelős szerkesztője SZABÓ JÓZSEF, aki, mint a közügyek fíradhatatlan, ügybuzgó munkása, a hírlapírás terén szép multra tekinthet vissza. Mellette dr. SZÁNTÓ LAJOS, Szentes város közéletének kitűnő ismerője, munkálkodik odaadott igyekezetel.

Január elsejével új munkaerőt nyer lapunk LICHTENSTEIN MANÓ, ki eddig is, mint a lap külső dolgozó-társa működött, a

Szentes és Vidéke

belső munkatársa lett és a kiadóhivatal ügyeinek vezetését is átveszi. A most beköszöntött évben is kérjük Szentes város közönségét, hogy eddigi pártfogását továbbra is tartsa fenn részünkre. Kitaró munkássággal, gyors hírszolgálatl igyekezzünk az olvasóközönség bizalmát kiérdemelni. — A

Szentes és Vidéke

előfizetési díjai:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 8 K,	14 K,
Fél évre 4 K,	7 K,
Negyed évre 2 K,	3 50 K.

Az előfizetési díjak helyben, lapunk kiadóhivatalánál (Petőfi-utca 5.) vagy a lapkihordóknál fizethetőek le. Vidéki előfizetőinknek check lapokat küldünk, de az előfizetési díj postautalványon is beküldhető.

Szentes, 1913 január 1.

A kiadóhivatal.

UJDONSÁGOK.

Szentes, dec. 31.

Lapunk olvasóközönségének, hirdetőinek és jobarántak boldog újvet kívánunk.

Lapunk legközelebbi száma pénteken reggel a rendes időben jelenik meg.

— Személyi hír. Hahn Lázdort a Szentes Vidéki tanárképzőtár főtisztviselőjét az igazgatóság cégjegyzői jogosultsággal ügyvezető tükrára nevezte ki. Az előleptés több mint negyedszázados eredményes munkájól megérdemelt jutalma. Hahn Lázdort munkájának e szép elismeréséhez mi is őszintén gratulálunk.

— Villamos ügy. A hazai villamosági részvénytársaság arról értesítette a városi tanácsot, hogy Martos mérnök szakértésével folytatott tárgyalás alkalmával megállapodtak azon vázlatban, melynek alapján a hálózat kibővítéséről szóló költségvetés módosítva lesz. Az ekként átdolgozott költségvetést a tésrulat néhány napon belül időnyeres céljából közvetlenül Martos mérnök-höz fogja juttatni, aki át tanulmányozás után a tanácsnak fogja megküldeni.

— Értesítés. A Szentesi Kölesönös Segélyező Szövetkezetnél a hivatalos óra újvető kezdve délután 2 órakor kezdődik a szokott napokon.

— Az ipartestület s az új adótervezés. Az ipartestületi előjáróság megkereste a városi tanácsot, hogy új adótervények ismertetése céljából a város mind a négy kerületéből szaktisztviselői által tartasson ismételő előadásokat, hogy az adótervények utvesztőjében az egyszerű polgáremlerek is el tudjanak igazodni. Az ipartestület ezen kívánását a tanács bizonyára teljesíteni fogja.

— A számonkérészek két napi munka után tegnap este fejezte be a városi hivatalok vizsgálatt és mindenhol példás rendet talált.

— A katonai ügyvezetés újvető ajándéka. Kellemes újvető ajándékkal örvendeztetett meg a katonai ügyvezetés 23 családát. Ma értesítette ugyanis a 101-ik gyalogvezető parancsnoksága a városi katonai ügyosztály vezetőjét, hogy hivatala útján benyújtott kérelmeknek, amelyekben küönös méltánylást érdemlő családi állapotokra való tekintettel póttartásukba helyezést kéretett, a kérelmeknek helyt adott, de csak azoknak az újoncnak adta meg ezt a kedvezményt, akik 1912. évben soroztattak be, mert csak ezekre vonatkozhatik az új véderőtvény rendelkezése. Ennél kellemesebb újvető ajándékot nem várhatott egy család sem.

— Állami ménék szétosztása. A dorozsmai ménétetp parancsnoksága értesítette a városi tanácsot, hogy a fedezetésre szánt állami ménék kiosztása január hó 16-án történik meg. A kiosztáson Kalpagos Szabó Imre gazd. tanácsnok és Misztik Károly városi állatorvos vesznek részt. Ezzel kapcsolatban a városgazda bejelentette, hogy a fedezetési állomást és a ménlovas katonák lakását rendibe hozatta.

— Pasztorjáték. A rkath. elemi iskola növendékei újvető napján másodsor adják elő „A legszebb ajándék” című 3 felvonásos karácsonyi játékot, amelyre olvasóink szives figyelmét e helyen is felhívjuk.

— Időjárás. Éjjeli fagy és keleten elvete csapadék várható.

A szolgák és rendőrök kérelme.

Szentes, dec. 31.

Az állami és törvényhatósági al-tisztek, szolgák és azok létszámához tartozó alkalmazottak országos szövetsége kérvényt intézett Szentes város tanácsához a Szentes-n alkalmazva levő rendőrök al-tisztek és szolgák érdekében is, melyben azt kéri, hogy a legközelebbi közgyűlés által részükre családi, majd drágasági pótlék szavatassék meg, végül hogy az al-tisztek és szolgák érdekében a kormányhoz a félári kedvezményes vasútiúgy váltására irányuló kérelmüket pártolólag terjessze fel.

Eli-mérjük hogy a városok ezen alkalmazottjai az állam hasonló alkalmazottjaival hasonló szolgálatot ép oly felelősséggel és fontos mint amazok. Az is igaz, hogy a megszavazott államsegélyből ezeknek a szegény embereknek mi sem jutott s még a maradványt sem osztották ki legelőbb városban köztöltik, hanem más célokra fordították. Elni pedig ép oly nehezen élnek mint az állami alkalmazottak, jogos tehát a belüli felajdulásuk, hogy segítsenek rajtuk annyit a városok hogy legalább élethős sorsba jussanak. A panaszon tehát valami úton módon segíteni kell.

Mindazáltal a mi városi alkalmazottjaink nem mondhatják, hogy adott alkalmal siket fülkre találtak volna a városi képviselő testületnél. A közgyűlés nem zárkózott el mereven a városi al-tisztek, rendőrök és szolgák méltányos kéréséről s nem fog elzárkózni a jövőben sem, mindazonáltal akkor, midőn a legnagyobb szakszükség mellett is 102 percentes költség megadóval adminisztrálnak, midőn nincs kizárva a jövő éj folyamán egy pótköltségvetés lehetősége sem, nem talánánk most, éppn most il-domosnak e kérdés boldogítását.

Értesítés.

Értesítem a t. örlető közönséget, hogy

BLEIER PÁL

ki nálam már egy izben a főmlonári állást tíz évig ugy a közönség, mint az én megelégedésemre betöltötte, január 1-től kezdve ugyanilyen minőségben

újból belép.

Szentesen, 1912 december hó

Székely József,

662 gőzmalom-tulajdonos.

Kartellon kívül!

Kartell áron alul kitűnő hintókát, homokfutókat bármily izlesnek megfellelően készit

Sárközy János
kocsigyártó Bercsényi-u. 18.

Tarka krónika.

A hitelezők osztályozása.

Egy szentesi fiatalember, aki hitelezőit már alig volt képes számon tartani, valamely napon ajánlott levelet kapott egyik hitelezőjétől, amelyben — tekintve a rossz pénzüszványokat — a legnagyobb erélyvel követelte az immár évek óta függő tartozás kiegyenlítését. A gavallér teljes lelki nyugalommal ült íróasztalához és a következő sorokban válaszolt a szigorú hitelezőnek:

Igen tisztelt uram! Vettem szíves levelét a számlával együtt és közölnöm kell Önnel, hogy kénytelen voltam az én — fájdalom: nagyszámú hitelezőimet három csoportba besorozni. Az első csoportba azok tartoznak, akiket hajlandó leszek kielégíteni, ha szűkös nyugdíjam fölöslegei engem erre képessé tesznek. A második csoportbeli hitelezőimet azzal a reménnyel kell táplálnom, hogy nincs kizárva annak a lehetősége, hogy a szerencse istenasszonyának kegyelméből egyszer mégis hozzájuthatok valamelyes pénzmaghoz. Már azokat a bitelezőket azonban, akiket a harmadik csoportba osztottam be, nem hiszem, hogy valaha kielégíthetem.

Mimhogy ön, igen t. uram, az utolsó csoportba tartozott, az hosszú idő óta nem emlékezett adósságomra, az ön éveken át tanusított főúndulatul fűrelmet azzal viszonzom, hogy önt a harmadik osztályból a másodikikba helyezem át.

Fogadj, igen t. uram, megkülönböztetett tiszteletemet stb.

Újvi köszöntők.

Főnök (pőről a könyvelővel): Maga egy vagyont költ nekem portóra, újvi üdvözlőtekre és küld fűnek-fának Jegyezze magának meg, hogy én magam akaro-ak fölötti diszponáns, kinek legyen boldog újve. Értette?

Közgazdaság.

Gabonafészsé.

Szentes, dec. 31.

Buza 1913. áprilisra	11 75
Rozs 1913. áprilisra	10 16
Tengeri 1913. májusra	7 55
Zab 1913. áprilisra	10 54

Az Első Szentesi Kenyérgyár arjegyzése.

Fehér kenyér	32
Félsárga kenyér	28
Korpa	15-40
Zsidos korpa	16—
Arpadara	22
Kukorica dara	23
Pétkorpa	80
Griz	48
Prezli	80
Liszt	0-ás 38
"	1-es 36
"	3-as 34
"	4-es 32
"	6-os 30
Köteskása	36
Lágyó	28
Darabosó	26
Marhasó	15

2-3 ember állandó foglalkozást nyerhet. Hol? Megmondja Kovács Sándor, a Szentes és Vidéke igaznöke

REGÉNY.

Harc a milliókért.

Írta: X. M. Fordította: A. J.

ELSŐ RÉSZ. 113.

Az a szív, mely önt előnyben részesítette felettem, hozzáam nem nem méltó! Hnem ön nem fogja zavartalanul élvezni szentelen győzedelmét. Elismerem hogy vereőget szenvedtem, de vakmerő tolatkodását visszautasítom. Az ön csalására Cernay kisasszony magvonja főlem szívét s ön mint egy törvényeszi szolga ido szemtelenkedik, hogy az ítéletet, az elutasítást szemembe vágja? Menjen! Így csak egy golyhó cselekszik. Ez kiállhatatlan arcatlanság! Igen Bird János ur, ön egy nyomorult fiók!

Öa sértetet gróf ur! — kiáltott Bird, aki önaralmát vesztien kezdte.

— Ugy! sérteteni, gyálazni. Mi az önek!?

— Elégítettél fog érte adni! Azonnal, ha kívánja! Ahogy és ahol kívánja!

— En vagyok a sértett fél, — szolt Bird, — a fegyverválasztás szolga az önyém! En a pisztolyt választom.

XLV.

A gróf felvonta vállait.

— Mi az ördögbe mesélget nekem ilyen boldokkat! — mondá a gróf. — Mit törődöm vele, hogy ön jobban szereti a pisztolyokat, mint a kardot. Az ön segédeknek a dolga, akik majd az ön segédekkel együtt fognak megállapodni. Mert azt csak tudja, hogy segédek el kell hozzam küldenie? Mondá irónikus hangon (Folyt. köv.)

Értesítés.

A helybeli íz. lítköztség t. tagjait ezton értesítjük, hogy alapszabályaink 4. §-a értelmében az egyházi adók ezután január — április — július — és október hó 15-ig fizetendők a lítk. pénztárába, amely határnapokon túl — mint eddig — már inlési díj és késedelmi kamat számítatik felel.

Szentes, 1913. január 1.
655 Az előjáróság

Új asztalos műhely.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy IV. k. Sós-uta 35. szám alatt, épület és butor asztalos üzletet nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, és kész butorokat raktkáron tartok és azt a legolcsóbb árban becsajtom a n. é. közönség rendelkezésére. A n. é. közönség b. pártfogását kérve. Tisztelettel!

Mucsi László,

épület és butor asztalos. 641

Értesítés

Van szerencsém a tisztelt hölgy-közönség becses tudomására hozni hogy elvállalok mindennemű horgolt csipke kézi munkát és himzést bármely színben és tanuló leányokat elfogadok. Tisztelettel!

Vranka Lajosné,

I. k. Klauzál-u. 4. 660

Boldog újévet kíván

tisztelt vendégeinek s jóakaróinak

Pirithy Mátys,
a Petőfi-szálloda tulajdonosa.

Boldog újévet kíván

vevőinek, jóakaróinak és barátainak

Schwarz Antal utóda,

divatáru üzlete Kossuth-utca. Dr. Reis-ház. 650

Boldog újévet

kíván vevőinek, barátainak és jóakaróinak a

Gazdasági Gépf. Vállalat

Kossuth-u. 20.

Boldog újévet

kívánok kedves vevőimnek, jóbarátainak és minden jóakaróimnak.

Kolodinszky József,

műrás és ékszerész Szentes, Petőfi-bérbáz. 651

Boldog újévet kíván

vevőinek, barátainak és jóakaróinak a

Kék csillag.

Boldog újévet

kíván vevőinek, barátainak és jóakaróinak

Pláger Miksa,
órás és ékszerész.

Boldog újévet kíván

a m. t. vendégeinek és jóakaróinak

Deutsch Lajos,

korona-kávés.

Boldog újévet

kívánok vendégeimnek, pártfogóimnak és jóakaróimnak

Szűcs Imre,

borbély és fodrász, Farkas Mihály-u. 2

Boldog újévet kíván

tisztelt vendégeinek és ismerőseinek

Szathmári Károly,

borbély és lodrász.

Boldog újévet

kíván ismerőseinek és t. c. megrendelőinek

Fekete János,
férfiszabó.

Boldog újévet kíván

ismerőseinek, jóakaróinak

Csernus L. István

temetkezési vállalkozó.

Nagyrabecsült pártfogóimnak és vendégeimnek

Boldog újévet

kíván,

Zajonskovszky János,
Központi-szállodás.

Boldog újévet

kíván a nagyrabecsült megrendelőinek és jóakaróinak.

PRPP FERENCZ,

szabómester, (v. szabász.) Szentes. Br Harukker-u. 8.

Boldog újévet

kíván

Jelenfy Lajos,

városi elfogatos.

1913. I. 1.

Jó reggelt

kívánok minden tisztelt vevőimnek GÁL JÓZSEF kereskedő. Dobray-ház.

Boldog újévet kíván

üzletfeleinek, ismerőseinek és barátainak

Ausländer Sándor.

fűszer, csemege és italkereskedő.

Boldog újévet kíván

ismerőseinek és jóakaróinak

Boros Andor,

a Petőfi-kávéház tópin cére.

Boldog újévet

kíván tisztelt vendégeinek

Péntek István,

a Petőfi-kávéház felszolgáló pincére.

Valódi Folytonegő Meteor-kályhák

egyszerű és díszes kivitelben. — Öntött vaskályhák, takaréktűzhelyek, Sack-ekék és darálógépek jutányos árban kaphatók

TONCS GYULA

vaskereskedésben, Szentesen.

Egy kellően iskolázott fiu tanulóul felvétetik.

Első Szentesi Kenyérgyár R.-t.

Szentes város és a vidék közönségének szives figyelmébe és jóindulatába ajánljuk üzletünk alábbi ágazatait.

Kenyérüzlet.

Friss kenyér a nap bármely szakában. Sütésre elvállalunk otthon készített kenyeret, vetés minden hétköznap reggel 8 órakor.

Lisztüzlet.

Kiváló minőségű hengeralmi kalács- és kenyér-lisztek. — Buzadara (griz), őrölt morzsa (prézli).

Korpa- és terményüzlet.

Elsőrendű Zsoldos-féle és vásárhelyi korpák. Kukorica és árpa szemesen, valamint mindenkor friss őrlésű kukoricadara és árpadara. Nagy készlet a legszebb köleskásában a disznóölések idejére.

Sóüzlet.

Finomra őrölt asztali só, lágysó és kősóban állandóan nagy raktár. Marhasó 5 és 10 kilogrammos téglákban, vagy 5, 25 és 50 kilogrammos leólmozott zsákokban.

Mindezen áruink nagybani és kicsinybeni eladása gyáriüzletünkben, kicsinyben pedig kaphatók piactéri, a Haris-házban lévő kenyér- és lisztüzletünkben, valamint összes viszonteladóinknál, kiknek üzlete Korona-Kenyér feliratu, piros-zöld táblával van megjelölve.

Kiváló tisztelettel **Első Szentesi Kenyérgyár R.-t.**

Megkezdődött a nagy
ujévi vásár
Plager Miksa
műorás és ékszerész, Kossuth-
téri üzletében.
Olcsó árak.
Szolid kiszolgálás. 806

Felhívás hetibetétes részvények jegyzésére!

A Szentés-Vidéki Takarékpénztár 1913 január 1-ével a 22 ik hetibetétes évtársulati részvények jegyzésére hívja fel a t. közönség figyelmét. — Befizetés hetenként

1 korona

és a részletek tetszés szerint 3, 4 vagy 5 évi időtartamra válthatók, úgy, hogy minden harmadik, negyedik vagy ötödik év elteltével a részvényjegyző a részvények értékét tőkésített kamatával együtt készpénzben megkapja.

A jegyzett részvényekre igen előnyös feltételek mellett a takarékpénztár kölcsönt nyújt, mely a befizetésekkel törlesztetik.

Késedelmes fizetés esetén csak minden 4 heti késedelemért számít igen csekély intődíjakat. Jegyzéseket már most elfogad

560 a Szentés-Vidéki Takarékpénztár

Szentes város katonaugyosztályától.
850—kü. 1912. sz.

Hirdetmény.

Az 1892. évben született s az 1913. évben sor alá kerülő ifjak összeírása az 1913. évi január hó 1-től január hó 8 napjáig a városi katonaugyvezetői hivatalban közszemlére tétetik ki, s ott bárki által megtekinthető, — ellene ugyanezen idő alatt az észrevétel megtehető.

Egyben felhívom mindazon 1892 évben született hadköteleseket, akik még a hadkötelesek összeírásába leendő felvétel végett a katonaugyvezetői hivatalban nem jelentkeztek, — felvétel végett jelentkezzenek, mert különben igen szigorúan büntetettek.

Jelentkezni tartoznak a vidéki illetőségű, de Szentésen tartózkodó állításkötelesek is.

Szentes, 1912. dec. hó 30.

Bugyi Antal főjegyző,
642 polgármester helyettes

SZEGEDI LÁSZLO kovácsmesternek (kórházzal szemben) két darab hízott disznója van eladó, darabonként 150—160 kg. 661

ÉRBEADÓ 100 hold föld épületekkel, 40 hold buza vetés, 30 korona holdanként. Bővebbet Horváth Gyula utca 24. sz. (Aradi ház.) 643

Értesitem a t. közönséget, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Borbély és fodrász üzletemet

(Rákóczy-tér 1. sz.),

18 éven át a fővárosban szerzett sokoldalú tapasztalat nyomán vezetete. A midőn ígérem hogy üzletemben

pontos,

**tiszta és
szolid**

kiszolgálásról bízatosíthatom, egyszersmind kérem, kegyeskedjenek szives bizalmakkal támogatni. Tisztelettel:

Cillich Péter

borbély és fodrász.
Üzletemben kitűnő, korpa elleni fejszesz kapható.

Kész butorok

legolcsóbb árban

Szamosközi

Sándor

asztalos-üzletében Kossuth-utca 17. szám alatt kaphatók. 564

A választójogi tervezet

A képviselőház ülése. — A javaslat benyújtása. A törvényjavaslat ismertetése.

Budapest, december 31.

Magyarország állami és politikai fejlődésének korszakos eseménye játszódott le ma a képviselőházban. Lukács László miniszterelnök általános fezzült figyelem közt ma nyújtotta be a választójogi reformról szóló törvényjavaslatot.

Az ülés.

Féltenként órákor nyitotta meg gróf Tisza István elnök az ülést. Az elnöki bejelentések során gróf Tisza István közölte a Házal, hogy báró Fejérváry Géza a magyar testőrség kapitányává nevezte ki a király. Erután a miniszterelnök emelkedett szólásra.

Lukács László miniszterelnök: Tisztelet Ház! Van szerencsém bejelenteni a törvényjavaslatot indoklásával és az ahhoz tartozó mellékletekkel együtt az országgyűlési képviselők választásáról. Kérem, méltóztassék intézkedni, hogy a javaslat, a mely ki van nyomtatva, szétosztassék. Kérem továbbá, méltóztassék a javaslat tárgyalásának előkészítése végett 40 tagu bizottságot választani, (Élénk taps).

Az elnök a miniszterelnök indítványa alapján mondja ki a Ház határozatát. A bizottság megválasztása iránt az elnök később tesz javaslatot.

Beöthy László kereskedelmi miniszter benyújtja az Adria tengervárosi társaság szerződésének törvényjavaslatát.

Ezután hitelesítették a jegyzőkönyvet, mire az ülés véget ért. Az ülés után Tisza felkereste Lukácsot és visszavonult vele a miniszterelnöki szobába.

A Lukács László miniszterelnök által benyújtott választójogi törvényjavaslatot a következőkben részletesen ismertetjük:

A magyar választói jogrendszer mélyreható reformálását általában ismert okok teszik elkerülhetetlenné. Választói jogunk egészben véve, ma is az 1848. évben lefektetett alapokon nyugszik, mert 1874. évi választói törvényünk lényegileg megtartotta azt a vagyoni és értelmi cenzust, amelyet az 1848. évi törvények megállapított. A parlamenti reform szükségét ennek a nagyon is elavult választói jognak szűkkörű és igazságtalan rendszerre érlelte meg, különösen pedig az a két visszásság, hogy egyfelől a ma uralkodó

választói jogcím: a földbirtok, illetőleg a földadóminimum egyes országrészek, vármegyék, sőt egyes választókerületek területei szerint is kirívó aránytalanságokat mutat s hogy másfelől az ipari munkásság a választói jogból jóformán ki van zárva. A választójogi visszásságokat fokozza a választókerületek aránytalansága és a választókerületek székhelyén végbemelő centralizált választási eljárás tarthatatlan volta.

Mindezeknek a visszásságoknak orvoslására törekszik a kor many választójogi reformjavaslat és az azzal kapcsolatos további törvényhozási intézkedés.

A törvényjavaslat az értelmi cenzus alapján épül fel. A politikai jogok gyakorlásához az értelmiségnek, vagy iskolavégzés útján közvetlenül, vagy ennek hiányában más módon közvetve igazolt bizonyos mértékű követelmény meg. Az értelmiség különböző fokához képest különbözőképp állapítja meg a javaslat a választói jog feltételeit.

A javaslat négy értelmiségi fokozatot különböztet meg és e fokozatok szerint a választóknak négy csoportját.

Az első csoportba tartoznak a középiskola nyolc osztályát végzettek: ezek huszonegy éves kor elérése után minden különös feltétel nélkül választók.

A második csoportba tartoznak az elemi iskola hat osztályát, vagy az ennek megfelelő kereskedelmi, vagy ipari tanfolyamot végzettek: ezek a harminc éves kor elérése után bírnak választójoggal, ha a gazdasági önállóság, vagy egyéni megbízhatóság minimális mértékét megítlik, aminek ismertető jele vagy az, hogy az illető adót fizet és pedig bármilyen csekély összegűt, vagy bármilyen foglalkozás, vagy alkalmazás a kereskedelem, vagy ipar körében, vagy jobb fajta munkakör (munkavezető, kertész, vincellér, stb.) az őstermelés körében, vagy a katonaságnál elért altszti fokozat, stb.

A harmadik csoportba a csak irni-olvasni tudók tartoznak, szintén harminc éves korhatárral. Ezeknél az előző csoportnál felállított feltételek némelyikét hosszabb (2—5 évi) szolgálat megkövetelése csekély mértékben szigorítja, aki pedig ebben a

csoportban minimális vagyon alapján választó, annál 20 korona adóminimumot, vagy nyolc holdnyi ingatlan követel meg a javaslat.

Végül: a negyedik csoportba az analfabéták tartoznak, szintén harminc éves korhatárral. Ez az egyetlen csoport, amely csak vagyoni cenzus, 40 korona adóminimum, vagy 16 holdnyi ingatlan alapján szerzi meg a választójogot.

A jelenlegi törvény alapján választójoggal bíró egyének e jogukat a személyükre vonatkozólag megtartják.

A javaslat rendszerében tehát minden feltétel nem korlátozás, hanem ellenkezőleg, a választók egy-egy kategóriáját a közéleti megbízhatóság valamely ismertető jele alapján meghatározó kellék, tehát a jogkiterjesztés egy-egy mértékdjelzője.

A jelen javaslat nem elvileg, hanem csak annyiban tér el az előző tervezetektől, amennyiben a többi ismeretes javaslat egy csapásra majdnem 150 százalékkal szaporítaná, vagyis közel 3 millióra emelné a választók számát, amivel egyszerre felidőné a radikális választói jog minden veszélyét, míg a mostani javaslat egyelőre a mi viszonyainknak megfelelő, olyan arányu jogkiterjesztés tervez, amely már most választói joghoz juttatja minden társadalmi rétegnek — ezek között a politikai nemzet köréből jelenleg jóformán teljesen kizárt munkásoktól is — minden arra érdemes tagjára és emellett törvény módosítás nélkül évről-évre közelebb visz bennünket az általános választói jog felé.

Céltalan korlátozások.

A megbízhatóság biztosítékául a jelen javaslat kidolgozását megelőző tárgyalások során az egy évnél hosszabb domiciliumot — egy helybeni lakást — a lakás bizonyos minőségét és a betegpénztári tagságot emlegették, de ezek egyike sem alkalmas fokmérője annak, hogy valaki megért-e a választójogra. Ezért a javaslat e kellek felvételét mellőzte.

A lakás-cenzus mellett felhozott érvekkel szemben az indoklás kimutatja, hogy a lakás-cenzusnak talán nincs gyakorlati jelentősége; a városokban

és Budapesten pedig a lakásnyomor következtében a legszegényebb lakás-cenzus is a választójogra megérett elemek nagy tömegét zárná ki.

Az ipari munkásság a reformban.

A törvényjavaslat egyik főtervése az, hogy minél több jogcím felállításával, minél több kapu feltárásával nyisson utat az ipari munkásoknak a választói joghoz; hogy ez osztálynak minden értékesebb tagja egy, vagy más módon érvényesüléshez juthasson.

Amíg másoktól, tehát az összes mezőgazdasági elemektől is, általában véve az elemi iskola teljes elvégzését kívánja meg: az ipari munkásoknál valylagosan megelőzések az ipari tanonkosiskolával is, amelynek elvégzését az iparos tanoncokra nézve már az 1884. évi ipartörvény kötelezővé tette. Ugyancsak minősíteni fog a választói jogra az államilag szervezett, különböző iparszaktanfolyamok elvégzése, minden előzetes iskolai képzettség kimutatása nélkül is.

Különböző címek alapján az ipari munkásság szakképzelt része a maga egészében jut választói joghoz, de azonfelül egyszerre politikai jogokhoz jut a többi jogcímen egyáltalában az ipari munkásoktól minden számottevő eleme — mondhatjuk — a választói korban levő ipari munkásoknak olyan tekintélyes százeleka, hogy az eredmény minden méltányos érdeket és tárgyilagossá kívánásig kielégíthet.

A szolgálat állandósága.

Ha az értelmi cenzus alapján helyezkedünk és az egyszerű irni-olvasni tudást a munkásoknál sem fogadjuk el kielégítő minősítésül, ha továbbá sem a hosszabb tartamu domicilium, sem a betegsegélyező pénztári kötelek, sem a munkabérmínimum nem szolgálhat korrekívum gyanánt: akkor a munkásoktól iskolát nem végzett, tehát az értelmiség legalsó lépcsőjén álló rétegével szemben nem kinálkozik más korrekívum, mint a szolgálat állandósága.

A szolgálati viszonyoknak a termelés különböző ágaiban, különösen a gyárpar egyes nemeinél való különbözősége viszont

arra utal, hogy megfelelően tekintetbe vegyük az eltérő viszonyokat, ami a javaslatban meg is történt.

Hogy az állandó szolgálati idő mérsékelte (két éves) tartamának feltétele a nem szakképzett, hanem csupán irni-olvasni tudó ipari munkásokkal szemben mennyire nem túlzott követelmény, annak megvilágítására szolgál az az adat, hogy a javaslat alapján az iparforgalmi munkásosztály köréből 255,562 egység lesz választó.

E kategóriák köréből jelenleg választó összesen 44,238, tehát az ipari munkásság választóinak száma a javaslat szerint 211,324-gyel, az összes választók tervezett létszámemelésének egy negyedével gyarapodik.

Az östermelők.

Az ipari munkásosztály ilyen előtérbe állításáért viszont nem érheti a javaslatot indokoltan az a szemrehányás, hogy a többi társadalmi réteggel és pedig ugy az östermelési vagyonlaton elemekkel, mint a törpe birtokossággal szemben igazságtalan mértékkel mér.

A javaslat szerint a jelenlegi választók — korhatárra, értelmi és vagyoni cenzusra való tekintet nélkül — egyénileg megtartják választói jogukat. Ez a több évtizedre szóló átmeneti intézkedés elsősorban határozottan az östermelés köréhez tartozó kisebb elemek javára szolgál és a javaslatban az östermelőkre vonatkozó rendelkezések is széleskörű jogkiterjesztést eredményeznek.

1.900.000 választó.

A javaslat alapján a választók száma mindenesetre meg fogja ütni az 1.900.000-at.

A jövődéli választóknak ez a száma Magyarország 18,264,533 lelket tevő összes népességének 10,4 százalékát teszi, míg a jelenlegi választók csak 5,9 százalékát. Ha a jelenlegi javaslatban megállapított korhatárt vesszük alapul, a 30 éven felüli irni-olvasni tudó magyar állampolgároknak jövőre csak 67,3 százalék, tehát igen erős abszolút többsége élhet a képviselőválasztás jogával, míg jelenleg csak 35,0 százalék van e jognak birtokában.

A nemzetiségek aránya.

A javaslat indokolása párhuzamba állítja, hogy a magyar és egyéb anyanyelvűek hány százalékát teszik az összes lélekszámunk s hány százalékát tették volna az 1905. évi tervezet szerint a gróf Andrássy által kontemplált javaslat szerint; hány százalékát teszik továbbá a jelenlegi s fogják tenni a javaslat szerint a jövődéli választóknak.

Magyar anyanyelvű:

Az összes népességben 54,5

Az 1905. évi tervezet szerint 58,7.

Az 1908. évi javaslat szerint 61,8.

A jelenlegi választók közt 59,6.

A jelen javaslat szerint 60,2.

A magyar anyanyelvűek aránya mind a négy választójogi rendszer szerint jóval túlhaladja a magyarságnak az összes népességben elfoglalt arányát s tulajdonképpen elég közel áll egymáshoz. Legkisebb a Krisztoffy, legnagyobb az Andrássy javaslata szerint. De nem szabad feledni, hogy Andrássy javaslata vinne legnagyobb tömegeket az urnák elé s a három szavazattal bíró választó is csak egy ember, akit könnyen megfélemlíthet a műveletlen és fanatizált tömegek gyors erjeje. Az a másfél százaléknál különbség tehát a magyarság javára, amellyel Andrássy javaslata bír a most benyújtott javaslattal szemben, korántsem oly nagy, hogy alkalmas volna ellensúlyozni a plurális rendszerben rejlő veszélyeket.

Jogegyenlőség.

A tervezett parlamenti reform a magyar állam hagyományos szabadelvűségéhez hiven, a jogegyenlőség alapján áll, . . . egyetlen olyan kelleket sem állít fel, amely az ország bármely idegen ajku állampolgára számára elérhetetlen, vagy nehezebben megközelíthető feltételt jelentene. Bármilyen nemzetiségű állampolgár a választói jogot teljesen azonos feltételek mellett szerezheti meg, mint a magyar anyanyelvűek.

Befejezésül meg kell állapítani, hogy e javaslat jóval tárgabb keretekben mozog, mint aminőt a miniszterelnök ez év tavaszán terjesztett az ellenzéki pártok elé.

A nők követelése.

A törvényjavaslat a választói jogot csak a férfiaknak kívánja megadni. Nem azt jelenti ez, mintha ez a kormány a nő közéleti szereplésének jelentőségét alábecsülte. A miniszterelnök kifejté az indokolásban, hogy nagy súlyt helyez a nő közreműködésére, különösen a szociális gondoskodás, az emberbaráti intézmények, intézkedések terén, ahol a nő valóban megbecsülhetetlen részese és munkatársa nemcsak a társadalmi tevékenységnek, hanem a modern irányban fejlesztendő közigazgatásnak is. Az egész magyar jogfejlődés is a nő megbecsüléséről tanuskodik. De amikorra olyan nagy új választókörzséget kell a legfontosabb politikai jog gyakorlásába bele-

nevelni, amely azonban rövid idő alatt megközelíti a mait.

Titkos szavazás.

A javaslat behozza a titkos szavazást Budapest székesfővárosban és a törvényhatóságokkal joggal felruházott városokban s a titkos szavazásra olyan eljárást kíván megállapítani, amely a titkosság kijátszását jóformán lehetetlenné teszi. Enki sem tudhatja meg, hogy a szavazó a szavazóhelyiségben neki átadott, át nem látszó borítékba, abba a külön helyiségbe, ahova senki nem követheti, a jelölteknek ott fekvő szavazólapjai közül melyiket helyezi. Bizonyos azonban, hogy a szavazásnak ez a kifogástalan technikája ügyességet és értelmességet kíván. Mindez a nagyobb, fejlettebb városok lakosságában sokkal inkább negatív, mint a falu és kisváros átlagos közönségében. Épp úgy könnyebben lehet a nagyobb városban a szavazáshoz szükséges dologi berendezések kérdését megoldani.

De a mélyebben fekvő feltételek is inkább megtalálhatók a nagyobb városban ahhoz, hogy a titkos szavazás betöltsé hivatását.

Nyilvános szavazásnál természetesen nagyvárosban is százele módon ellenőrizhetik a választót a hivatalfőnökök, gyárvezetők, szakszervezők, vezetők, stb. Nyilvános szavazásnál tehát mind a szervezetlen, mind a szervezett tömegek egyaránt terrorizálhatók.

Titkos választásnál azonban a szervezetlen választónak jobb a helyzete. Ugyanis a függő helyzetben levő, de nem szervezett választó politikai magatartása a választási eljárásnál kivül a nagyobb városban nehezebben ellenőrizhető. Az ilyen választót nem ige fenyegeti az a veszély, hogy nyilatkozatait ellesik, nézetét kikémlelik s ezen az alapon megállapítják, hogy másképpen szavaz, mint ahogyan várják tőle. A szervezetek keretébe nem tartozó választó tehát nagyobb városban titkos szavazás esetében rendszeren meg van védve a terrorizálással szemben.

Ami viszont a szervezett szavazókat illeti, ezek politikai magatartását vezéreik állandóan figyelemmel kísérik s a szavazás titkossága ellenére is számon kérik ugyan, de ennek a választások eredménye szempontjából nem sok a gyakorlati jelentősége. Ugyanis Budapesten és nagyobb vidéki városokban, aki valamely szakszervezet tagja, az rendszerint amugy is a szocialdemokrata párt szavazója.

A vidéki kerületekben ellen-

ben a titkos szavazás elleni aggodalmakkal szemben a mai viszonyok mellett nem talált a kormány a nagy városokra vonatkozólag kifejtettekhez hasonló megnyugtató ellenérveket. A titkosság a vidéken a terrorizáltság és fanatizáló vezetés alatt álló tömegeknek — tehát vegyes nyelvetűeknek a nemzetiségi túlzóknak használna. Ugyanez áll más esetleg felforgató, szélső irányzatokról is, melyeknek vidéken szintén nem kedvez a szavazás nyilvánossága.

A választás decentralizálása.

Kerületek beosztása.

A választókerületeknek és azok székhelyének megállapításáról külön törvény fog rendelkezni. Ezt a külön törvényt az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényvel egyidejűleg kell majd kihirdetni. E két új törvény közt fennálló szerves kapcsolatot a junkimórt természetesen teszi. A választókerületek új beosztására vonatkozó törvényjavaslat benyújtása a lehetőleg képest mielőbb, de mindenesetre oly időben van terbe véve, hogy mindkét törvény megalkotása és kellő időben való életbe lépése biztosítva legyen.

A javaslat decentralizálja a választási eljárást, amennyiben a választókerületeket szavazó körökre osztja.

A szavazó köröket úgy kell megállapítani, hogy minden rendezett tanácsú város és lehetőleg minden olyan nagyközség és körjegyzőség, amelyben a választók száma az 1000-et meghaladja, külön szavazókört alkosson.

Kapcsolatos reformok.

Ugyancsak a parlamenti reform természetes következményeképp revízió és újabb szabályozás alá kell venni az önkormányzati választójogot is.

Egyébként a törvényjavaslat részletesen felüli az aktív és passzív választói jogra, a szavazókörök megalkotására, a központi választmányokra, az állandó választói névjegyzékek elkészítésére és évenkénti kiigazítására, a választási eljárásra, ennek körében különösen a nyilvános és titkos szavazás módjára, továbbá a választók összeírásánál, a névjegyzéknél és a választási eljárásnál közreműködő közegeknek, valamint az összes közhivatali alkalmazottaknak a választói joggal összefüggő feyelemi felelősségére, az e téren előfordulható kihágásokra vonatkozó, végül az új törvények végrehajtásakor szükségesnek mutatkozó különféle átmeneti jellegű rendelkezéseket.

Kulturális és közgazdasági feladataink.

Szentes, dec. 31.

Minden újabb év újabb terheket ró reánk, melyeknek megvalósítása elől kitérünk nem lehet s hogy a folyton fokozódó kulturális követelményeknek eleget teshessünk, gondoskodnunk kell a fedezeti módokról is.

Östermeléssel foglalkozó város lévén, megadással kell bevallanunk, hogy a fejlettebb iparú városok kulturális tekintetben messze túlszárnyaltak bennünket s most lázas tevékenységgel kell sietnünk, hogy nyomdokaikba léphessünk.

A fokozott terheket azonban csak fokozott jólétben elől nép viselheti el: új jövedelmeket, új erőforrásokat kell tehát nyitnunk, ha azt akarjuk, hogy a saját terheink sulya alatt össze ne roskadjunk.

Kereskedő módjára állítjuk össze előirányzatunkat. Először jön a szükséglet, azután a fedezet.

Kulturális szükségleteinknek égető részét képezi az új főgimnázium felépítése. Még a gimnázium a város kezében volt, a közoktatásügyi kormány újabb kiadásokkal állott elő s az akarat nyomában nem teljesítettük, mindjárt a nyilvánossági jog megvonásával fenyegetőzött. Az állam átvevén a gimnáziumot, előadhatlan szükségessé találta a gimnázium épület kibővítését. Telket is vásárolt erre a célra, az építkezési költségeket az állami költségvetésbe is felvette s most az ügy stagnál.

A régi görög hősök nem fényes internátusokban, hanem az Eurótas-folyó partján nevelkedtek s hideg, meleg és fáradság ellen edztek voltak.

Ami ifjúságunknak nemhogy gyakran, de játszó tere sincs. A mi van is, nem felel meg a célunk.

Gyakorlóteret, lövöldét kell adni és építeni az ifjúságnak s a közös hadsereg vagy honvédség állományából kért s az állam által fizetett tisztelt kell begyakorolni a célőrvészetben az ifjúságot. Férfiasabb, lélekemelőbb s magyar természetűhez illő foglalkozás mint például a labdarugás.

Zenei oktatásunk csak pár év óta kezd fellendülni, magán vállalkozók ambíciójából, mert ezen a pályán anyagot vagyont szerzeni lehet. Beszélünk kultur-palotáról, ho' a zenének, festészetnek, szobrászatnak otthona lesz. Beszélünk, de nem teszünk.

Ipariskolákat fejleszteni kellene. Mintaműhelyekre volna szükség s ezt az intézetet szerves összefüggésbe kellene hozni egy házipari iskolával, habár csak vátkozó szaktanfolyamokkal is.

Ugy-e bár ezek pénzbe kerülnek? Igen. Nem tagadjuk, De fedeztetni állítsuk be mezőgazdaságunk és iparunk intenzívebbé tételét. Fordítsunk a talajjavításra nagyobb gondot. Alakuljanak társaságok gézekék megszerzésére vagy kibérlésére, hogy a talaj jobban legyen művelhető. A városi csatornázással párhuzamban gondoskodjunk trágyagyár felállításáról, sajátítsuk el a Fonyhaktérzset títokt, legyenek már az Alföldön is mezőgazdasági szeszyárak, részeseüljön az alföldi gazda is a szesz-kontingensben s a cefrével hízaljon szarvasmarhát. Iparosaink számára nagyobb mértékben kell biztosítani a közzéállításokat.

Ezek nagy vonásokban a jövő kulturális és gazdasági feladatai.

A szentesi Központi takarékpénztárnál az 1 koronás

hetibetétjegyések már megkezdődtek. A hetibetések előre kapnak kölcsönt a részjegyre és az üzletnyerségben részesülnek.

Uj korszak küszöbén.

Szentes, dec. 24.

A „Csongrádvármegyei Történelmi és Régészeti Egyesület” a jövő 1913-ik évben új korszakba lép s amennyiben kedvezőbb anyagi helyzetbe jut, sokkal intenzívebb kulturális működést fejthet majd ki.

Még az 1906-ik évi tavaszi közgyűlés 98-ik számu határozatában mondta ki egyben Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága, hogy fentnevezett egyesület gyűjteményeit és berendezését tulajdonába átveszi s a muzeumot mint megyei intézményt fenntartani és fejleszteni fogja, továbbá elfogadta az alispánnak azt a javaslatát, hogy a gyűjtemények kezelését s a muzeum igazgatását továbbra is az egyesület mint a vármegye megbízottja teljesítse. Ezt a határozatot a m. kir. belügyminiszter még ugyanabban az évben jóváhagyta.

Ezen felsőbb jóváhagyás után Csongrádvármegye törvényhatósága 1907. évi őszi közgyűlésének 441 sz. határozatában megállapította azon feltételeket, melyek mellett az egyesület muzeumát átvenni s fenntartani hajlandó s mely feltételek Csongrádvármegyenek az egyesületi ügyek elintézésére jogosult befolyását biztosítják. E feltételek a következők: 1. az egyesületi közgyűlésére és vál. üléseire a vármegye alispánja hivatalból meghívandó s azokban ugyanazon jogokkal gyakorolja, melyeket a többi vál. tag gyakorol; 2. a 12 tagból álló választmányra a törvényhat. bizottság minden harmadik évben 6 olyan törvhat. bizotts. tagot választ, kik az intézmény iránt érdeklődnek, a másik tagot az egyesület közgyűlése saját tagjai közül választja; 3. a társulat tisztviselőit, nevezetesen a muzeumi igazgatót és szakosztályi öröket a választmány választja, melyben a törvényhat. bizottság által választott 6 tag is bent foglaltatik; 4. a választmány a törvényhat. bizottság december havi közgyűlésének bejelenti azt az összeget, melyet a muzeum következő évi fenntartásához kér s egyidejűleg mintegy indokolásul bemutatja a következő évi költségelőirányzatot; 5. a választmány a törvényhatóság tavaszi közgyűlésének bemutatja az egyesületnek előző évi megvizsgált számadását tudomásul vétel végett. Ebből kifolyólag a törvényhat. bizottság felhívta az egyesületet, hogy alapszabályait a fenti kikötéseknek megfelelően módosítsa s a törvényhatóságnak december havi közgyűlése elé terjessze, honnan azok ezen határozat kapcsán a m. kir. belügyminiszteriumhoz jóváhagyást végtel fel fognak terjesztetni.

Hogy az így módosított alapszabályok csak 6 év múlva nyertek jóvá-

hagyást s így a megye által kikötött feltételek csak most érvényesülhetnek, annak igen fontos oka volt. Midőn ugyanis az egyes. választmány Csongrádvármegye fenti határozatát a Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségével kötelezőszerzőleg közölte — mert ez ügy fel a vidéki kulturegyesületekre és javasolja az azoknak adandó évi államszegély összegét — a főfelügyelőség arra utasította a választmányt, hogy az alapszabályok módosításával egy ideig várjon, mert maga a főfelügyelőség többletdologi alapszabály-mintát tervez s szerint, hogy egyik-másik vidéki kulturegyesület mily viszonyban van megjéjéhez vagy városához s oda törekszik, hogy a vidéki kultur-egyesületek vezetéseben bizonyos egyenletesség legyen. Bizony több év mult el, míg a főfelügyelőség az ígért alapszabály-mintákat elkészítette és megküldte, úgy hogy csak a mult évben lehetett az alapszabályokat a megyei közgyűlés által kikötött s fent közölt feltételeknek megfelelőleg módosítani s felsőbb jóváhagyást végtel terjesztetni. Végre az évi június hóban érkezett le a jóváhagyott alapszabály s most már az egyesületi ügyek vezetése és a muzeum igazgatása az új alapszabály alapján fog történni.

Azért azonban, hogy az alapszabály módosítása fenti okból fennakadt, az egyesület rendesen folytatta működését s két nagy lépéssel haladt előre. A muzeumi gyűjtemények rohamos gyarapodása következtében a csupa szakemberből álló orsz. felügyelőség meleg partfogásába vette egyesületünket, s látván egyrészt a vezetők ügybizgatást, másrészt az egyesület gyenge anyagi helyzetét kiesznek nyilatkozott államszegélyt kísésközölni egy kultur-palota építésére, ha a muzeumot akar a megye, akár a város átvenni s ekkor állózatot hozni hajlandó. Ekkor történt az, hogy megyénk és városunk vezető emberei az orsz. főfelügyelőség nyilatkozatán felbuzdulva kieszközltek, hogy a megye és város közösen megvette a Kardos-féle házat és telket kultur-palota céljaira, a megye pedig kieszközsgéggel vállalkozott a muzeum fenntartására és fejlesztésére. Azonban az új leányiskola építése meghusította a tervet. Minthogy a leányiskola építésére hamarabb került a sor s ez a telek iskolai célra nem volt elegendő, hozzáosztották a kultur-palotának szánt telket is, még pedig igen helyesen, mert a kultur-palotának szánt telek, habár igen szép helyen van, szintén oly szűk és kímért volt, hogy idővel — ami előbb-utóbb bekövetkezik — nem maradt volna sehol sem úras hely a kultur-palota későbbi kibővítésére. Így az új leányiskola a növekedék szabadabb mozgására tágasabb udvart nyert, a kultur-palota részére pedig Szentes város szintén tágasabb telekrel fog gondoskodni. Látván a főfelügyelőség zentes város és csongrádvármegye állózatkieszközsgét és jóindulatát a közközt miniszteriummal 60.000 koronát eszközölt ki a szentesi építendő kultur-palota céljaira s ezen összeget évi 5000 koronás részletekben pontosan utalványozza ki a nevezett miniszterium.

Nem szoktam senkinek tömjénezni vagy hízekedni, de a történeti igazság kedvéért ki kell mondanom, hogy ami a csongrádvármegyei muzeum ja. ara eddig történt, azt csongrádvármegye és Szentes város élők akkori vezető férfiaknak, Szentes város szülötteinek, névszerint dr. Csató Zsigmond akkori főispánnak s az egyesület volt elnökének, dr. Cicatricus Lajos akkori

alispánnak, dr. Nagy Sándor akkori megyei főjegyzőnek valamint dr. Mátéffy Ferenc polgármestresnek és Bugyi Antal városi főjegyzőnek köszönhetjük, kik jól tudták és tudják, hogy a Csallány Gábor ügybuzgósága által létesített s idővel értékes, tudományos kincsorrá fejlődött muzeum felkarolásával csongrádvármegye és Szentes városnak kiváló szolgálatokat tesznek. Mert figyelembe kell venni azt, hogy kevés megye és város dicsekedhetik muzeummal, még kevesebb ilyenl, amilyenek birtokába csongrádvármegye minden nagyobb áldozat nélkül jutott, melynek további fenntartását és fejlődését tehát a legnagyobb kieszközsgéggel teljesítetheti.

Midőn tehát jövő évben a muzeum Csongrádvármegye birtokába megy át, új korszak kezdődik a muzeum életében és történetében, mert a sikeres működést megbénító addigi szűk anyagi helyzetéből kedvezőbb helyzetbe jut De más tekintetbe is új korszak előtt áll a muzeum dr. Csató Zsigmond nyugalmazott főispán urak és év elején történt lemorandó folytán az elnöki állás az egyesületnél megüresedett s az egyesület várva az új alapszabály mielőbbi jóváhagyását, az állást csak a jövő év elején tartandó közgyűlésen szárdékokkal betölteni. Alulírott is, mintán előbb Fekete Márton udvari tanácsos, később dr. Csató Zsigmond nyug. főispán elnöksége alatt mint ügy. rivó alelnök 10 évig működött, kedvezőtlen egészségi állapota miatt abba a kényserhelyezethe jutott, hogy a sok munkával és sokszor kellemetlenséggel is járó alelnöki állást nem vállalhatja magára, mert munkakedvet, ambíciót és új eszméket sem venni, sem kívánni nem lehet beteg embertől.

Végül az új alapszabály is az eddigénél sokkal több munkát, utinjárást és körül tekintet kíván mind a két elnökötől, mind az egyesületi tisztviselőitől és választmányától, úgy hogy csakis ügybuzgó és munkaszerető férfiak vezetése alatt prosperálnak az egyesületi ügyek.

Eppen ezen, az egyesület és muzeum ügyében bekövetkező nagy változás és az egyesület iránt mindenkor táplált meleg érdeklődésem adta kezembe a tollat, hogy midőn az egyesületnél anyi évon át szivesen viselt állástól megváltok, ezen felszólalással az egyesületi tagok, az irányadó körök s általában megyénk és városunk kulturális fejlődése iránt igazán érdeklődők figyelmét az új korszakot előidőző s nagy jelentőségű változásokra felhívjam s ez által is a csongrádvármegyei muzeum ügyének hasznos szolgálatot tegyek. Végül Csongrádvármegyeinek és az egyesület élére állítandó új elnököknek a rájuk váró nem csekély munka sikeres teljesítéséhez sok szerencsét kívánok.

Balázsovits Norbert.

Legnagyobb

hajraktár

az Alföldön

Szatmári Károly

fordászatok. — Nagy választék kész hárszónokban. Loknik, frizettek, homlekürtök, egész és fél női és férfi parókák készíttettek. Hajbetekek, fej és hajvizek, hajfestékek állandóan raktkoron. — Minden hajmunka csak valódi hajból készül. Kivánatra mintálva házhozvagyok.

Nagy ujévi VÁSÁRT RENDEZ BRÜLL FERENC SZENTES.

(Szentés és Vidéke palotában)

Tükhalmozott áruárakrában mélyen leszállított árakért kaphatók: mindenféle berliner és posztó kendők. Menyasszonyi kelengyék 100 koronától 1000 koronáig.

Minden 20 korona vásárlás után egy emléktárgy!

Angol úri szabóság. Kész ruhák. Nagy raktár a legújabb divatú leány és női kabátokban.

Szabad megtekintés. Vételkény-szer nélkül.

„Kisüstömön”

saját magam által főzött törköly

pálinka

lterjért 1 K 40 fillérért árusítom. Kifünő zamataról egyetlen vételnél is meggyőződhetik.

Legjobb minőségű saját szűre-telésű

boraimat

ajánlom a tisztelt fogyasztó közönség figyelmébe, ugyancsak saját pörkökolésű kevéimát, fűszer-áruimat a legolcsóbb napi áron árusítom.

Lakodalmakra kölcsön- edényt

adok. — A gazdaközönségnek ajánlom saját örlésű és Zsoldos-korpát a legolcsóbb napi áron, valamint szemes tengerit, dercét.

384

Tisztelettel
Berkovits Ármin.

Eladó ház és föld.

Krug Gizella Sz. Nagy Kálmán né tulajdonát tévő 1. ker. Boeck-utca 41. sz. ház mely 3 egymásbanyiló padolt szobát és tágas üvegezett zárt folyosót foglal magában, eladó. Be van vezetve a villany a melléképületekbe is, az ártézi kut a konyhába is. — Ugyanannak a szegvári határban lévő 10 hold földje, tanyaépület is mikuttal eladó. Értekezni lehet Sz. Nagy Kálmán városi adópenztárnokkal, vagy a hivatalba vagy a lakásán. 637

1 koronás

heti betétbelfizetések

a Szentési Mezőgazdasági Ipar-és Kereskedelmi Bank Részvénytársaságnál,

f. évi november 1-től megkezdődnek. 493

Előjegyzések tehetőlk hivatalos órák alatt: 8—12 óráig.

Ujévre

legolcsóbban vásárolhat a

Kék Csillagba,

ügymint: rőfos és rövidárut.

Menyasszonyok 30 K. vásárlásnál egy szép és értékes ajándékban részesülnek. 601

Üzlet megnyitás.

Tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az új római kath. iskola épületében

borbély és fodrász

üzletet nyitottam. Hajmunkát legolcsóbb áron elvállalok.

A közönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel:

Bilik János

borbély és fodrász. 580

Egy vég vászon 9 korona!

Meny- asszonyok

kik nálam vásárolnak 50 kor. értékűt, ajándékba kapnak egy legfinomabb selyemkendőt, vagy a legszebb koszorút.

Minden vásárló, akik csak 20 koronáig vásárolnak, azok is kapnak szép ajándékot. — Az összes raktáron lévő rőfos- és rövidárutak mélyen leszállított áron árusítom. — Ép ugy az összes fűszerárut is olcsóbbak. Petróleum 16, 1 mm. korpa 7-40. 537

Tisztelettel

NAGY ALBERT

Liebwerth-ház, Vásárhelyi-utca 8. sz.

Tiszta, jóminőségű pálinkák egy nagyban, mint kicsinyben olcsó árért kaphatók.

Egyenruhás halottvirasztókat és a temetőbe is kísérő egyenruhás embereket fogok az igen t. közönség rendelkezésére bocsájtani

Temetkezési vállalat átvétel!

Alulírott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szives tudomására hogy Szeder Imréné

temetkezési vállalatát

átvettem és azt egészen ujonnan berendezve a mai kor igényeinek megfelelően tovább fogom vezetni. — Raktáron tartok fa- és ércokporsókat, szemfedeleket a legolcsóbbtól a legdrágább kivitelig. — Raktáromban koszu nagy választékban kapható.

Tisztelettel: 581.

Csernus Lukács István

temetkezési vállalata.

SZENYERI és JANKAI „Gazdasági Gépforg. Vállalatra”

gádorosi cement-árugyár kizárólagos képviseletét a ruházta. Ajánlják kitünő minőségű sima és többféle mintájú szines cementlapjait és tetőcementcserepeiket. Betoncsövek és betoncsöszájuk elsőrendű minőségben és mérsékelt árak mellett, Bene István ur vásártéri telkén és a „Gazdasági Gépforgalmi Vállalat” Kossuth-utca 20. sz. alatti üzlethelyiségében állandóan raktáron vannak és megtekinthetők. 600

Legolcsóbb bevásárlás

Kása Sándor nagykereskedőnél, ahol olcsó napi árban lehet kapni árpát, kukoricát, szénát és szecskát, ugyancsak felvágott tűzifát, Mezzet, cementet, kő- és faszenet, 50 kilótól kezdve bázhoz szállít. 376

Itt az ideje

hogy belássa tévedését

és kávé, tea-, rum-szükségletét

Ausländer Sándor

fűszer és italüzletében báró Harucker-utca 11. szerebbe be. Ugyanott kitünő csongrádi és hegyi borok, kőbányai sör, tiszta főzött pálinka jutányos áron kaphatók. 579

Tisztelettel hozom a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására, hogy Szentesen, Klauzál-utca 16. szám alatt

női szabászatot és varrodát

nyitottam.

Elvállalok mindenféle nőruha készítését a legegyszerűbbtől, a legdiszesebb kivitelig.

Kéretik egy próbarendelést tenni!

A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását kéri: Ifj. Kurucz Jánosné

Muladi Juliska.

Fekete János

uri- és férfi-szabó, Szentés, (új római katolikus iskola)

Műhelyében készít mindennemű uri- és férfi-öltönyöket, minden eszaktmába vágó dolgokat mindenkori a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben, jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

A közönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel

562 Fekete János.

úri ruhát

szokott viselni, annak nincs szükségé hogy a fővárosban vagy nagyobb vidéki városban szerebbe be ruhászugségletét, mert azt a kivitelét úgy szabás, mint izlés és kidolgozás tekintetében készíti helyben

PAPP FERENC
SZABÓMESTER (v. szabász)

Báró Harukker-utca 8. sz.